

Д. С. Кадермєєва,

здобувач,

Донецький національний університет

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ І ОЦІНКА СУСПІЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Актуальність. Розробка управлінських рішень з підвищення ефективності функціонування будь-якої галузі національної економіки неможлива без адекватної її оцінки, що потребує визначення відповідних показників ефективності. Разом із тим існує багато видів ефективності, але, як правило, багато авторів розглядають переважно проблему оцінки економічної ефективності. Наприклад, в енергетичній сфері такий підхід розглядається у роботах [2, 9]. Існує підхід до визначення соціально-економічної ефективності [1]. В роботі [6] обґрунтовано поняття суспільної ефективності електроенергетичної галузі, яка визначається складовими економічної, соціальної та екологічної ефективності за сферами суспільного відтворення, що знаходяться у діалектичній єдності. Проте на сьогодні не існує системи взаємопов'язаних показників, яка враховувала би усі складові суспільної ефективності електроенергетичної галузі, яка має не тільки загальні, але й і специфічні особливості функціонування в кожній країні. В Україні такими є: формування доходів учасників ОРЕ з частки коштів, що відраховуються їм з вартості спожитої електроенергії при її розподілі; формування вартості спожитої електроенергії за регульованими і нерегульованими тарифами, а також її розподілу між населенням і непобутовими споживачами; покриття втрат електроенергії при її передачі споживачам [7]. Їх необхідно враховувати при оцінці суспільної ефективності електроенергетики країни.

Мета статті – розробити систему показників щодо оцінки суспільної ефективності електроенергетики України.

Для її розробки, насамперед, необхідно визначити умови формування показників суспільної ефективності електроенергетики України. Крім загальних і специфічних особливостей функціонування умовами формування показників суспільної ефективності електроенергетики України є наступні:

задача оцінки суспільної ефективності електроенергетики є багатокритеріальною, що потребує визначення єдиного критерію, який пов'язує усі її види та відповідні критерії ефективності;

показники суспільної ефективності повинні адекватно відображати зовнішню і внутрішню економічну, соціальну та екологічну ефективність еле-

ктроенергетики за відповідними критеріями і сферами суспільного відтворення;

в силу діалектичної єдності показники зовнішньої і внутрішньої економічної, соціальної та екологічної ефективності повинні бути ув'язані між собою в певну систему.

Традиційно показник ефективності визначається за співвідношенням отриманого результату із витратами, які спрямовані на його отримання. В електроенергетиці результати функціонування в роботі [6] запропоновано визначати за економічною, соціальною та екологічною складовою у сфері виробництва, споживання, розподілу й обміну. Їх об'єднує специфічні економіко-організаційно особливості формування цін і тарифів, які визначають вартість спожитої електроенергії, включення до неї втрат у електричних мережах, а також специфіка її розподілу, яка формує доходи учасників Оптового ринку електроенергії в Україні (ОРЕ) [7]. Тобто єдиним критерієм, що пов'язує усі види і відповідні критерії суспільної ефективності електроенергетики України є вартість спожитої електроенергії. По відношенню до неї інші критерії за видами суспільної ефективності електроенергетики України є частковими.

Наприклад, у сфері виробництва критерієм зовнішньої економічної ефективності електроенергетики є вартість виробленої електроенергії (E_e). Вона містить і вартість електроенергії, що використовується виробниками для внутрішнього споживання ($E_{внутр.}^e$). Їх доходи визначаються вартістю товарної електроенергії, яка відпущена в ОРЕ (E_m):

$$E_m = E_e - E_{внутр.}^e \quad (1)$$

В силу технічних особливостей електрична система України прив'язана до інших країн. Тому частка з товарної електроенергії експортується ($V_{екс.}$). Залишок разом із імпортованою електроенергією ($V_{имп.}$) витрачається на внутрішнє споживання побутовими, до яких відноситься населення і прив'язані до них споживачі ($V_{сн}$), і непобутовими ($V_{снн}$) споживачами. В результаті обсяг і вартість спожитої електроенергії визначається наступним чином:

$$V_c = V_m + V_{имп.} = V_{снн} + V_{сн} + V_{екс.} \quad (2)$$

$$E_c = E_{снп} + E_{сн} + E_{експ.}, \quad (3)$$

Існує баланс між вартістю спожитою електроенергії (E_c) та відповідними доходами виробників (E_m) і учасників ОРЕ ($E_{ОРЕ}$), якими є постачальники електроенергії, електропередавальні організації та диспетчер електроенергетичної системи, що формуються за рахунок відрахувань з неї ($E_c = E_m + E_{ОРЕ}$) [7]. Таким чином, усі розглянуті вартісні показники є частковими критеріями, які узагальнюються єдиним критерієм суспільної ефективності електроенергетики – вартістю спожитої електроенергії.

Використання часткових критеріїв разом із вартістю спожитої електроенергії, як єдиного критерію суспільної ефективності електроенергетики, дозволяє ув'язати між собою усі її види. Разом із тим, багатокритеріальність оцінок утрудняє однозначність визначення наскільки ефективною є той або інший її вид. Тобто виникають труднощі при оцінці ефективності функціонування галузі, але вони зникають при оцінці зміни рівня ефективності. В даному випадку зміна будь-якого відносного показника ефективності дозволяє судити про підвищення або зниження рівня ефективності.

Певні труднощі виникають і при оцінці економічної ефективності за критерієм прибутку. Проте ефективність є відносним поняттям, а будь-які її оцінки – відносним показником. Тому не має значення, що до чого відносити – результат до витрат або витрати до результату, проблема тільки у нормуванні рівня ефективності. Наприклад, якщо оцінювати економічну ефективність за традиційним показником рентабельності, який визначається за співвідношенням прибутку і відповідних витрат, то його позитивне значення свідчить про ефективну діяльність, якщо від'ємне, то про неефективну. Але прибуток є синтетичним результатом доходів і відповідних витрат. Тому економічну ефективність можна оцінити за їх співвідношенням. Якщо рівень витрат у відповідних доходах перевищує 100%, то діяльність неефективна, якщо менше – то ефективна. Такий підхід запропоновано у роботі [1] і дає можливість прив'язати усі види суспільної ефективності електроенергетики до її єдиного критерію – до вартості спожитої електроенергії або її часткових складових. В результаті виконується умова ув'язки показників суспільної ефективності у єдину систему.

Економічні потреби в електроенергії виникають в процесі виробництва в національній економіці товарів, робіт та послуг (продукції) як проміжного, так і кінцевого споживання, в тому числі й в електроенергетиці ($ТП$). Отже, за їх співвідношення із вартістю виробленої електроенергії (E_e) можна оцінити *зовнішню економічну ефективність електроенергетики у сфері виробництва* (4). Вона знижується, якщо значення цього показника зрос-

тає, тому що підвищується електроенергоємність національної економіки.

$$E\phi_{ек.вир.}^{зовн.} = \frac{E_e}{ТП}. \quad (4)$$

Для соціальної ефективності більше значення має продукція кінцевого споживання, оскільки саме від неї залежить рівень добробуту суспільства. Її вартість визначає валовий внутрішній продукт ($ВВП$), структура первинного розподілу якого за категоріями доходу містить оплату праці разом із витратами на соціальні потреби, валовий прибуток й змішаний дохід та податки за виключенням субсидій на виробництво. Отже, *зовнішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері виробництва* можна оцінити за часткою витрат на оплату праці і соціальні потреби ($ЗП_e$) в електроенергетиці у структурі $ВВП$ (5). Її підвищення свідчить про зростання зовнішньої соціальної ефективності електроенергетики у сфері виробництва. Слід зазначити, що зростання $ЗП_e$ підвищує E_e тобто знижує зовнішню економічну ефективність електроенергетики у сфері виробництва. Отже, показники (4) і (5) адекватно відображають об'єктивно існуюче протиріччя між цими видами ефективності.

$$E\phi_{соц.вир.}^{зовн.} = \frac{ЗП_e}{ВВП}, \quad (5)$$

Критерієм внутрішньої економічної ефективності виробництва електроенергії є прибуток від реалізації електроенергії її виробниками, що є синтетичним результатом між вартістю товарної електроенергії (E_m) і відповідними витратами на її виробництво (B_e). За їх співвідношенням можна оцінити *внутрішню економічну ефективність електроенергетики у сфері виробництва*:

$$E\phi_{ек.вир.}^{вн.} = \frac{B_e}{E_m}. \quad (6)$$

Внутрішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері виробництва визначають відповідні витрати на оплату праці і соціальні потреби ($ЗП_e$), які здійснюються з доходів виробників електроенергії, що визначаються вартістю товарної електроенергії (E_m) і є часткою витрат в структурі B_e . Отже, оцінити такий вид ефективності можна за питомою вагою $ЗП_e$ у E_m (7). Чим більше значення цього показника, тим вище внутрішня соціальна і нижче економічна ефективність електроенергетики у сфері виробництва і навпаки, що адекватно відображає об'єктивно існуюче між ними протиріччя.

$$E\phi_{соц.вир.}^{вн.} = \frac{ЗП_e}{E_m}. \quad (7)$$

Економічна ефективність національної економіки у сфері розподілу й обміну визначається доходами і витратами усіх учасників ринку, що реалізують усю

вироблену продукцію ($ТП$). Але їх доходи і витрати пов'язані міжгалузевими і внутрігалузевими зв'язками. Тому, згідно принципу ефективності по Парето, економічні ефективності учасників ринку прямо або опосередковано пов'язані між собою зворотними зв'язками, де доходи одних є витратами інших. Доходи учасників ОРЕ ($Д_{ОРЕ}$) нормуються Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ) за допомогою нормативів відрахувань, які враховують витрати на здійснення ними підприємницької діяльності ($Д_{ОРЕ} = k \cdot E_c$, де k – узагальнений норматив відрахувань учасникам ОРЕ з вартості спожитої електроенергії). Таким чином, зовнішню економічну ефективність електроенергетики у сфері розподілу й обміну можна оцінити за часткою доходів учасників ОРЕ ($Д_{ОРЕ}$) у вартості усїєї виробленої продукції в національній економіці ($ТП$):

$$E\phi_{ек.розп.}^{зовн.} = \frac{k \cdot E_c}{ТП} = \frac{Д_{ОРЕ}}{ТП}, \quad (8)$$

а зовнішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері розподілу й обміну – по аналогії із (5) за часткою витрат на оплату праці і соціальні потреби учасників ОРЕ ($ЗП_{розп.}$) у структурі $ВВП$ (9). У випадку зростання $ЗП_{розп.}$ зовнішня економічна ефективність електроенергетики у сфері розподілу й обміну знижується, а соціальна – підвищується і навпаки. Таким чином, показники (8) і (9) адекватно відображають об'єктивно існуюче протиріччя між цими видами ефективності.

$$E\phi_{соц.розп.}^{зовн.} = \frac{ЗП_{розп.}}{ВВП}. \quad (9)$$

Внутрішню економічну ефективність електроенергетики у сфері розподілу й обміну, по аналогії з підходом у сфері виробництва, можна оцінити за часткою витрат учасників ОРЕ ($В_{розп.}$) у їх доходах ($Д_{ОРЕ}$):

$$E\phi_{ек.розп.}^{вн.} = \frac{В_{розп.}}{k \cdot E_c} = \frac{В_{розп.}}{Д_{ОРЕ}}, \quad (10)$$

а внутрішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері розподілу й обміну – за часткою витрат на оплату праці і соціальні потреби учасників ОРЕ ($ЗП_{розп.}$) у їх доходах ($Д_{ОРЕ}$):

$$E\phi_{соц.розп.}^{вн.} = \frac{ЗП_{розп.}}{k \cdot E_c} = \frac{ЗП_{розп.}}{Д_{ОРЕ}}. \quad (11)$$

Зростання частки $ЗП_{розп.}$ у $Д_{ОРЕ}$ призводить до підвищення внутрішньої соціальної і зниження економічної ефективності електроенергетики у сфері розподілу й обміну і навпаки, що адекватно відображає об'єктивно існуюче протиріччя між ними.

Зовнішня ефективність електроенергетики в національній економіці у сфері споживання, в кінцевому підсумку, залежить від вартості реалізованої електроенергії (E_c), як частки вартості усїєї виробленої в національній економіці продукції ($ТП$):

$$E\phi_{ек.сп.}^{зовн.} = \frac{E_c}{ТП}, \quad (12)$$

а зовнішню соціальну ефективність у сфері споживання визначають витрати населення на електроенергію ($E_{сн}$) у структурі $ВВП$, як продукції кінцевого використання:

$$E\phi_{соц.сп.}^{зовн.} = \frac{E_{сн}}{ВВП}. \quad (13)$$

Підвищення витрат населення на електроенергію ($E_{сн}$) у структурі $ВВП$ призводить до зниження витрат на споживання інших товарів кінцевого призначення, тобто знижує зовнішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері споживання. В статті це можливо за рахунок зниження частки вартості електроенергії спожитої побутовими користувачами ($E_{снп}$) і експортованої електроенергії ($E_{екс.}$) в структурі усїєї спожитої електроенергії (E_c) за умови незмінності її величини. В цьому випадку зовнішня економічна ефективність електроенергетики у сфері споживання підвищується. Таким чином, показники (12) і (13) адекватно відображають об'єктивно існуюче протиріччя між цими видами ефективності.

Специфічною особливістю електроенергетики України є значне перевищення тарифів на електроенергію для побутових споживачів над побутовими [7]. В результаті для внутрішньої ефективності галузі у сфері споживання є вигіднішим зростання частки $E_{снп}$ і $E_{екс.}$, чим підвищення рівня $E_{сн}$. Отже, внутрішню економічну ефективність електроенергетики у сфері споживання можна оцінити в такий спосіб:

$$E\phi_{ек.сп.}^{вн.} = \frac{E_{сн}}{E_{снп} + E_{екс.}}, \quad (14)$$

а внутрішню соціальну ефективність електроенергетики у сфері споживання – за часткою $E_{сн}$ у E_c :

$$E\phi_{соц.сп.}^{вн.} = \frac{E_{сн}}{E_c}. \quad (15)$$

Якщо співвідношення $E_{сн}$ із $E_{снп}$ і $E_{екс.}$ (14) зростає внутрішня економічна ефективність електроенергетики у сфері споживання знижується, а соціальна ефективність підвищується (15) і навпаки, що адекватно відображає об'єктивно існуюче протиріччя між цими видами ефективності.

Критерієм зовнішньої екологічної ефективності електроенергетики є забруднення навколишнього середовища, яке традиційно оцінюється за обсяга-

ми шкідливих викидів, що при стійкій технологічній структурі виробництва залежать від обсягів виробленої електроенергії. Отже, за їх співвідношенням можна оцінити такий вид суспільної ефективності електроенергетики. Однак для того, щоб усі показники були ув'язані між собою в систему, необхідно привести їх до порівняного виду. За формулами (4)-(15) оцінки видів суспільної ефективності здійснювалися за допомогою вартісних показників. Виникає питання, як привести до вартісного виміру обсяг шкідливих викидів?

Безсумнівно, що будь-які оцінки будуть неадекватними. Крім того, відповідний критерій оцінки повинен бути пов'язаний із єдиним критерієм суспільної ефективності електроенергетики, яким є вартість спожитої електроенергії. Таким умовам відповідає тільки показник екологічних платежів виробників електроенергії за забруднення навколишнього середовища (E_{en}), розмір якого залежить від обсягів шкідливих викидів та ставки екологічного податку, яка встановлюється Податковим кодексом України [8]. Отже, в даному випадку порівнюючи E_{en} із вартістю виробленої електроенергії (E_e) можна оцінити *зовнішню екологічну ефективність електроенергетики*:

$$E\phi_{ек.екол.}^{зовн.} = \frac{E_{en}}{E_e}. \quad (16)$$

Зниження забруднення навколишнього середовища залежить від витрат на екологію виробників електроенергії ($B_{ек}$). Отже, *внутрішню екологічну ефективність електроенергетики* можна оцінити за їх рівнем у вартості виробленої електроенергії (E_e):

$$E\phi_{ек.екол.}^{вн.} = \frac{B_{ек}}{E_e}. \quad (17)$$

Підвищення рівня витрат на екологію ($B_{ек}$) у вартості виробленої електроенергії (E_e) призводить до зниження екологічних платежів виробників електроенергії за забруднення навколишнього середовища (E_{en}). В цьому проявляється певне протиріччя між екологічними платежами і витратами на екологію в електроенергетиці.

Разом показники (4)-(17) дозволяють виконати системну оцінку суспільної ефективності електроенергетики України. Необхідною умовою їх використання є об'єктивність, повнота, достовірність, адекватність, доступність та актуальність вхідних даних для їх розрахунку. За результатами аналізу офіційних статистичних даних встановлено, що таким вимогам найбільш відповідає статистична інформація, яка публікується у щорічних звітах Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, та частково – Держав-

ною службою статистики України. При цьому у зв'язку з неповністю даних значення окремих показників ефективності може бути отримана тільки аналітичним шляхом.

Із використанням даних [3-5, 10-13] розраховано показники суспільної ефективності електроенергетики України протягом 2010-2012 рр. (таблиця). В результаті оцінки зміни показників суспільної ефективності електроенергетики України (таблиця) неважко помітити наступне:

зовнішня економічна ефективність у сфері виробництва і споживання знижується, оскільки вартість виробленої і спожитої електроенергії у структурі усієї виробленої продукції постійно зростає (показники $E\phi_{ек.вир.}^{зовн.}$ і $E\phi_{ек.сп.}^{зовн.}$). Проте рівень витрат на виробництво і розподіл та обмін електроенергії майже не змінюється (показники $E\phi_{ек.вир.}^{вн.}$ і $E\phi_{ек.розп.}^{вн.}$). Така ситуація, скоріше за все пов'язана із зростанням вартості електроенергії, відпущеної непобутовим споживачам, що підтверджується динамікою показників $E\phi_{ек.сп.}^{вн.}$ і $E\phi_{соц.сп.}^{вн.}$. При цьому зовнішня і внутрішня економічна ефективність у сфері виробництва (показники $E\phi_{ек.вир.}^{зовн.}$ і $E\phi_{ек.сп.}^{зовн.}$) пов'язані зворотною залежністю із відповідними показниками ефективності у сфері розподілу й обміну (показники $E\phi_{ек.розп.}^{зовн.}$ і $E\phi_{ек.розп.}^{вн.}$); зовнішня соціальна ефективність у сфері виробництва ($E\phi_{соц.вир.}^{зовн.}$) майже не змінюється, незважаючи на зниження внутрішньої соціальної ефективності ($E\phi_{соц.вир.}^{вн.}$), але у сфері розподілу й обміну зовнішня соціальна ефективність ($E\phi_{ек.розп.}^{вн.}$) має тенденцію до зниження, а внутрішня ($E\phi_{соц.розп.}^{вн.}$) – залишається практично без змін. У сфері споживання зовнішня соціальна ефективність ($E\phi_{соц.сп.}^{зовн.}$) знижується, а внутрішня ($E\phi_{соц.сп.}^{вн.}$) – незначно коливається в залежності від внутрішньої економічної ефективності ($E\phi_{ек.сп.}^{вн.}$); зовнішня ($E\phi_{ек.екол.}^{зовн.}$) і внутрішня ($E\phi_{ек.екол.}^{вн.}$) екологічна ефективність пов'язані зворотною залежністю і впливають на внутрішню економічну ефективність у сфері виробництва ($E\phi_{ек.вир.}^{вн.}$).

Висновок. Вищевикладені результати оцінки динаміки складових суспільної ефективності електроенергетики України підтверджують їх багатомірний взаємозв'язок, який обґрунтовано теоретичним шляхом. Однак для розробки практичних управлінських рішень слід визначити пріоритетність конкретної складової суспільної ефективності електроенергетики України и обґрунтувати її

Оцінка суспільної ефективності електроенергетики України, %

Показник	Розрахункова формула	2010	2011	2012
Зовнішня економічна ефективність у сфері виробництва	$E\phi_{ек.вир.}^{зовн.} = \frac{E_v}{ТП}$	2,85	3,08	3,28
Зовнішня соціальна ефективність у сфері виробництва	$E\phi_{соц.вир.}^{зовн.} = \frac{ЗП_v}{ВВП}$	0,49	0,48	0,51
Внутрішня економічна ефективність у сфері виробництва	$E\phi_{ек.вир.}^{вн.} = \frac{B_{ve}}{E_m}$	91,04	88,11	91,32
Внутрішня соціальна ефективність у сфері виробництва	$E\phi_{соц.вир.}^{вн.} = \frac{ЗП_v}{E_m}$	8,60	7,80	7,66
Зовнішня економічна ефективність у сфері розподілу й обміну	$E\phi_{ек.розп.}^{зовн.} = \frac{Д_{ОРЕ}}{ТП}$	0,69	0,63	0,58
Зовнішня соціальна ефективність у сфері розподілу й обміну	$E\phi_{соц.розп.}^{зовн.} = \frac{ЗП_{розп.}}{ВВП}$	0,18	0,15	0,14
Внутрішня економічна ефективність у сфері розподілу та обміну	$E\phi_{ек.розп.}^{вн.} = \frac{B_{розп.}}{Д_{ОРЕ}}$	97,51	97,18	96,92
Внутрішня соціальна ефективність у сфері розподілу та обміну	$E\phi_{соц.розп.}^{вн.} = \frac{ЗП_{розп.}}{Д_{ОРЕ}}$	11,60	10,59	11,05
Зовнішня економічна ефективність у сфері споживання	$E\phi_{ек.сп.}^{зовн.} = \frac{E_c}{ТП}$	3,27	3,42	3,56
Зовнішня соціальна ефективність у сфері споживання	$E\phi_{соц.сп.}^{зовн.} = \frac{E_{сн}}{ВВП}$	0,69	0,70	0,74
Внутрішня економічна ефективність у сфері споживання	$E\phi_{ек.сп.}^{вн.} = \frac{E_{сн}}{E_{снп} + E_{екс}}$	10,35	9,73	9,73
Внутрішня соціальна ефективність у сфері споживання	$E\phi_{соц.сп.}^{вн.} = \frac{E_{сн}}{E_c}$	9,60	9,20	9,33
Зовнішня екологічна ефективність	$E\phi_{екол.}^{зовн.} = \frac{E_{еп}}{E_v}$	0,38	0,55	0,50
Внутрішня екологічна ефективність	$E\phi_{екол.}^{вн.} = \frac{B_{ек}}{E_v}$	4,62	3,69	4,08

рівень. В залежності від цього можна планувати рівень інших складових, із використанням розробленої системи показників.

Література

1. Беленцов В.М. Методика аналізу соціально-економічної ефективності розвитку виробничого підприємства / В.М. Беленцов, Ю.В. Беленцова // Управління економічним розвитком промислових підприємств: зб. наук. праць Донецького державного університету управління, сер. «Економіка». – Донецьк: ДонДУУ, 2010. – Т. XI, вип. 149. – С. 87-93.

2. Воронін А. Енергоефективність як чинник економічного зростання / А.Воронін // Економіст. – 2004. – №10. – С.57-69.

3. Звіт про діяльність Національної комісії регулювання електроенергетики України у 2010 році [Електронний ресурс] / Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=6326>.

4. Звіт про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, у 2011 році [Електронний ресурс] / Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=6326>.

5. Звіт про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, у 2012 році [Електронний ресурс] / Національна комісія, що здійснює державне регу-

лювання у сфері енергетики. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=6326>.

6. Кадермеєва Д.С. Система видів суспільної ефективності: критерії ефективності електроенергетики України / Д.С. Кадермеєва // Економіка промисловості. – 2012. – №3-4(59-60). – С. 361-365.

7. Кадермеєва Д.С. Специфіка функціонування і суспільна ефективність електроенергетики України / Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2014. – №1(45). – С.72-78.

8. Камбур О.Л. Екологічні платежі та квоти в удосконаленні регулярного впливу на природокористування: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.06 / О.Л. Камбур ; Ін-т пробл. ринку та екон. екол. дослідж. НАН України. – О., 2008. – 20 с.

9. Кирік С. Підвищення ефективності енерговикористання / С. Кирік, С. Головка, Ю. Костін // Економіка України. – 2001. – №3. – С.34-39.

10. Статистична інформація. Промисловість. Виробництво основних видів промислової продукції за 2003–2012 роки [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

11. Статистичний бюлетень «Викиди забруднюючих речовин та парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2012 році» / Державна служба статистики України. – К., 2013 – 34 стор.

12. Статистичний щорічник України за 2011 рік / Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленка. – К.: Август Трейд, 2012. – 559 с.

13. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленка. – К.: Август Трейд, 2013. – 551 с.

Кадермеєва Д. С. Система показників і оцінка суспільної ефективності електроенергетики України

Розроблено систему показників оцінки суспільної ефективності електроенергетики України, які визначають зовнішню й внутрішню економічну, соціальну і еко-

логічну складову за сферами суспільного відтворення. За результатами розрахунків встановлено взаємозв'язок цих складових. Визначена необхідність встановлення пріоритетної складової суспільної ефективності галузі, обґрунтування рівня якої дозволить планувати величину інших показників.

Ключові слова: суспільна ефективність, електроенергетика України, зовнішня і внутрішня ефективність, економічна й соціальна ефективність, екологічна ефективність, сфери суспільного відтворення, система показників

Кадермеєва Д. С. Система показателей и оценка общественной эффективности электроэнергетики Украины

Разработана система показателей оценки общественной эффективности электроэнергетики Украины, которые определяют внешнюю и внутреннюю экономическую, социальную и экологическую составляющую по сферам общественного воспроизводства. По результатам расчетов установлена взаимосвязь этих составляющих. Определена необходимость установления приоритетной составляющей общественной эффективности отрасли, обоснование уровня которой позволит планировать величину других показателей.

Ключевые слова: общественная эффективность, электроэнергетика Украины, внешняя и внутренняя эффективность, экономическая и социальная эффективность, экологическая эффективность, сферы общественного воспроизводства, система показателей

Kademyeyeva D. S. The scorecard of assessment of the effectiveness of public electric power sector of Ukraine

The scorecard of assessment of the effectiveness of public electric power sector of Ukraine was established. They determine the external and internal economic, social and environmental dimension on spheres of social reproduction. The calculations determined the relationship of these components. The necessity of a priority component of public sector efficiency was established. The level of study of the component will plan the value of other indicators.

Keywords: public sector efficiency, electric power sector of Ukraine, external and internal efficiency, economic and social efficiency, environmental efficiency, the scope of social reproduction, scorecard

Стаття надійшла до редакції 30.08.2014

Прийнято до друку 10.09.2014